

**«6М020600-ДІНТАНУ» МАМАНДЫҒЫ БОЙЫНША
ЖОО-дағы ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ПРАКТИКА ЖҮРГІЗУДІҢ
БАҒДАРЛАМАСЫ**

**АЛМАТЫ
2023**

«6M020400-Дінтану» мамандағы бойынша ЖОО-дағы педагогикалық практика жүргізудің бағдарламасын дайындаған филос.ғ.д., профессор Борбасова Қ.М.

1. ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ТӘЖІРИБЕНІҢ МАҚСАТЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

Жоғарғы оқу орнынан кейінгі білім беру ғылыми педагогикалық тәжірибесінің мақсаты жоғарғы оқу мекемелеріндегі ғылыми педагогикалық қызметке дайындау, арнайы пәндерді оқытуды енгізген жоғарғы оқу орындарында оқу-тәрбие үрдісін жүргізуде тәжірибелік қызмет дағдылырын, оқу пәні бойынша ғылыми-әдістемелік іс-шараларды ұйымдастыруды қалыптастыру мен бекіту болып табылады.

Педагогикалық тәжірибенің басты міндеттері:

- ғылыми білімді оқу материалдарына өзгерту мен құрылымдау, пән материалдарын ауызша және жазбаша баяндай білу, түрлі заманауи білім беру технологиялары мен әдістерістің қолдана отырып, жаттығулар мен тапсырмаларды, тесттерді құрай білу және басқада ғылыми-педагогикалық және оқу-әдістемелік жұмыс дағдыларына баулу;
- оқу - тәрбие мақсаттарын қоя білу, дәріс түрлерін, үлгілерін таңдау, қойылған педагогикалық мақсаттарға сәйкес оқу ісін ұйымдастыру, оқу ісінің тиімділігін бағалау, қадағалау, талдау дағдыларын қалыптастыру;
- оқу материалдарын ұсыну мен құрылымдаудың түрлі тәсілдерімен, оқу ісінің белсенділігін арттыру амалдарымен, жоғарғы оқу орындарында кредиттік технологияға сәйкес «студент-оқытушы» жүйесінде өзара байланысқа негізделген оқу үрдісін ұйымдастырудың басты қағидаларымен таныстыру.

2. ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ТӘЖІРИБЕСІНІҢ МАЗМҰНЫ:

Дінтану бөлімінің магистранттарының педагогикалық тәжірибесі *үш негізгі бөлімнен* тұрады:

1. Оқытудың түрлі әдістемелерін және технологияларын қолдана отырып, дәрістер, семинар, коллоквиумдар түрінде оқу үдерісін және әдістемелік жұмысты жүргізетін, оқытушы-стажерлар ретіндегі практиканттар жұмысы.

Әрбір практикант кем дегенде 4 дәріс, 4 семинар өткізуі тиіс.

Оқу және әдістемелік жұмыс пассивті және белсенді бөліктерден тұрады.

Пассивті практика:

- жоғары оқу орнындағы оқытушының сабақтарына қатысу;
- Дінтану және мәдениеттану бөлімінің кафедрасынан берілген жеке оқытушы-кеңесшінің сабағына қатысу (өз қалауы бойынша кафедра меңгерушісінің, тәжірибелі оқытушылардың сабақтарына қатысуына болады).

Белсенді практика:

- Практиканттың оқытушы-кеңесшінің және басқа да практиканттардың қатысуымен **сабақ өткізу**;

- талқылау хаттамасы рәсімделген **2-сынақты сабақ**; (дәріс, семинар)
- басқа практиканттардың сабақтарына **міндетті түрде** қатысу.

Практика барысында студенттер дінтану және мәдениеттану кафедрасының бір отырысына қатысуы тиіс, сонымен бірге әдістемелік секция отырыстарына, жоғары оқу орындарының педагогикалық кеңестеріне қатысуы тиіс.

2. Психологиялық зерттеу жалпы және қолданбалы психология кафедрасының бағдарламалық тапсырмасына сай жасалады (академиялық топтың, студент тұлғасының әлеуметтік-психологиялық портреті).

3. Педагогикалық жұмыс Педагогика және білім беру менеджменті кафедрасынан белгіленген куратордың бағдарламалық тапсырмасына және практикант оқу жұмысын жүргізетін топ әдвайзерінің тәрбиелік шараларына сай жүргізіледі (басқа практиканттардың сабақтарына қатысып пікір жазу, тәрбиелік шараларды ұйымдастыру және т.б.).

3. ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ПРАКТИКАНЫ ӨТКІЗУ ЖӘНЕ ҰЙЫМДАСТЫРУ

«Дінтану» мамандығы бойынша магистранттардың педагогикалық практикасы Мемлекеттік білім беру стандартына, философия және саясаттану факультетінің күндізгі бөлімінің біліктілік мінездемесіне және оқу жоспарына сай жүргізіледі. Практика мерзімдері оқу жоспары және оқу үдерісінің кестесіне сай жүргізіледі - **теориялық оқумен қатар 14 апта жүреді.**

Практикаға тікелей жетекшілік ететіндер:

- практиканттардың нақты оқу-әдістемелік жоспарын қамтамасыз ететін әдістемелік кеңес беруші ретінде бекітілген дінтану және мәдениеттану кафедрасының оқытушылары;
- дінтануды оқыту әдістемесі, жоғары мектеп педагогикасы және психологиясы бойынша сабақ жүргізген жалпы және қолданбалы психология кафедрасы мен педагогика және білім беру менеджменті кафедрасының оқытушылары.

Олардың әрқайсысы практиканың өзіне тиісті бөлімін басқарады және магистранттар жұмысының мазмұны мен сапасына жеке жауапкершілік тартады және магистранттардың педагогикалық практика нәтижелерін, білімдерін, дағдыларын Университетте белгіленген бағалау шкаласына сай тиісті бағасын қояды.

Практиканы жалпы басқару, қауіпсіздік техникасы және еңбекті қорғау тәртібімен практиканттарды таныстыру, магистранттарды практика базаларына орналастыру, практика барысын қадағалау және барлық бөлімдер бойынша жалпы және жеке түрде нәтижелерін шығару.

Факультет деканаты жағынан практиканы қадағалау, оны өткізу және ұйымдастыру үдерісінде пайда болған сұрақтарды шешу деканның оқу ісі жөніндегі орынбасарына жүктеледі.

Практика барысында бітіруші-магистранттарға **«оқытушы-стажер»** статусы беріледі.

Дінтану бөлімінің практикасын басқаратын оқытушы педагогикалық практиканы өткізу, оның мерзімі және өткізу орны, магистранттарды практика базаларына орналастыру, жетекшілік ететін оқытушылар міндеттерін бөлу туралы университе бойынша бұйрық дайындайды.

4. ПЕДАГОГИКАЛЫҚ БАЗА ПРАКТИКАСЫ

Дінтану бөлімінің магистрлерінің педагогикалық практикасын өткізу базасы, мамандықтың ерекшелігін және кәсіптік дайындығын ескергенде:

1. Дінтану магистратура бөлімінің педагогикалық практика өткізудің *негізгі базасы* әл-Фараби атындағы ҚазҰУ болып табылады.

Практиканы өткізудің ғылыми-әдістемелік базасы:

1. Магистратура түлектерін оқытушы-стажер ретінде белгілейтін, практикалық жұмысты ұйымдастырушы дінтану және мәдениеттану кафедрасы.

2. Жалпы және қолданбалы психология, педагогика және білім беру менеджменті кафедралары, практиканың психологиялық және педагогикалық бөлімдеріне жетекшілік ететін оқытушылар.

3. Алматы қ. жоғары оқу орындарының және ҚазҰУ әдістемелік кеңес, педагогикалық кеңес және бөлімдер, онда оқу жоспары және бағдарламаларына сай Дінтану курсы және басқа да дінтанулық пәндер, арнайы курстар, семинарлар және факультативтер өткізіледі. Осы бөлімшелер практиканттардың (оқытушы-стажер) психологиялық-педагогикалық зерттеулері және тәрбие жұмысы үшін базалық болып табылады.

5. ПРАКТИКАНТТАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ ЖӘНЕ МІНДЕТТЕРІ

Магистрант-практиканттардың (оқытушы-стажерлер)

құқықтары:

- Педагогикалық практиканы өту үшін философия және саясаттану факультетінің кафедрасын және жетекшілік ететін оқытушыны таңдай алады;

- Дәрістер және семинарлардың тақырыптары мен жоспарын өзінің жеке оқытушы-кеңесшісімен ақылдасып, таңдауға (шығармашылық тұрғыда өңдеуге және өзертуге) мүмкіндігі бар;

- Жоғары оқу орнындағы тәрбиелік жұмысқа жауапты тұлғамен, педагогика және білім беру менеджменті кафедрасы және жалпы және қолданбалы психология кафедраларынан бекітілген кураторлармен – психологиялық зерттеулерді өткізудің түрлерін, практика бағдарламасына кіретін тәрбиелік іс-шаралардың тақырыбы мен түрлерін келісе отырып таңдау;

- Философия және саясаттану факультетінің кафедраларының жиналыстарына, секциялар, оқу-әдістемелік бірлестіктердің отырыстарына, факультеттің әдістемелік кеңесінің жұмысына, өздері сабақ жүргізген топтардағы студенттердің білімдерін бақылау нәтижелерін талқылауға қатыса алады;

- Практика нәтижелерін және ұйымдастырылуын талқылауға, практиканың факультетте өткізілуіне және ұйымдастарылуына байланысты өзінің ұсыныстарын бағаларын енгізуге мүмкіндігі бар;

- Практиканттар барлық қажетті оқу-әдістемелік құжаттар, ұсыныстар, курстар мен пәндер жоспарлары және бағдарламаларымен қамтамасыз етілуі тиіс, аталған құжаттар бойынша олар оқытушстажер жұмысын атқарады.

Магистрант-практиканттар (оқытушы-стажерлар) міндетті:

- Университет Жарғысын, тәжірибе өтетін жоғары оқу орындарының жарғысы мен нормативті құжаттарын орындауы тиіс; педагогикалық практика мақсаттары мен міндеттерін жүзеге асыруға белсенді қатысуы тиіс;

- Тәжірибе өту орнының ережесі мен күн тәртібін, педагогикалық этика ережелерін және нормаларын сақтауы тиіс; факультетте және оның бөлімшелерінде оқу және өндірістік тәртіпті сақтауы тиіс;

- Практиканы өз уақытында өтуі тиіс; практика бағдарламасы мен жоспарына сай жұмыс жасауы, ведомос және сынақ кітапшаларына қорытынды нәтижелерді қою және бағаны алу үшін қажетті есептік құжаттарды өз уақытында өткізуі тиіс;

- Оқу үдерісін, әдістемелік жұмысты, ғылыми іс-шараларды, тәрбие жұмысын ұйымдастыру бойынша ҚазҰУ ФЖС факультетінің дінтану және мәдениеттану кафедрасына, жоғары оқу орындарының оқытушыларына көмек көрсетуі керек.

ҚОСЫМША: Кейбір жеке жағдайларда магистранттар Алматы қ. тыс жерде тәжірибеден өтуге мүмкіндігі бар. Аталған мәселеге негіз болып мыналар қызмет етуі мүмкін, мысалы:

- Қазақстан мемлекетінің жоғары оқу орындарының (тек дінтанулық пәндерді оқытатын, оқу жоспарлары тәжірибе бағдарламасымен сай келетін оқу орындарында ғана), бітіруші түлекті жұмысқа алуды меңзейтін сұраныстары;

- ерекше отбасылық жағдайлар.

Басқа барлық жағдайларда Алматы қаласынан тыс жерге жолдама беру, белгілі бір оқу орнының басшылығының философия және саясаттану факультетінің деканатына жеке сұранысы арқылы жүзеге асады. Практика Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-де бекітілген бағдарламаға сай жүргізілуі тиіс. Тәжірибеден өту орны бойынша қойылған бағалар қабылданады және қажет болған жағдайда ҚазҰУ-де белгіленген практиканттарды дағдыларды, білімдерді бағалау жүйесіне сай Университеттің мәдениеттануды оқытудың әдістемесі және жоғары мектеп педагогикасы, психологиясы оқытушылары түзету енгізуі мүмкін. Практика нәтижелері бойынша осы бағдарламаға сәйкес практиканттар есептік құжаттарды және жеке ауызша есеп (қорғау) тапсыруы тиіс.

6. ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ПРАКТИКА БОЙЫНША ЕСЕПТІК ҚҰЖАТТАР

1. Тәжірибе бойынша негізгі құжат магистрант күнделікті толтыратын «Практикант күнделігі» болып табылады.

Күнделік — бірінші беті, келесі беттерде төмендегі тәртіппен жазылады:

- қоңыраулардың аусымдық кестесі;
- оқу орнындағы практиканттың сабақ кестесі;
- бекітілген топтағы сабақ кестесі;
- бекітілген топ студенттерінің тізімі (уақытша журнал)

есептік құжаттарды рәсімдеу талаптарына сай рәсімделеді.

Күнделікке бөлімдер (колонкалар) қосылады:

- қандай-да бір жұмысты өткізу күні және уақыты (оның ішіне оқу орнының әдістемелік және педагогикалық кеңестеріне, кафедра мәжілістеріне қатысу; дәрістер мен семинарларға дайындық; тәрбиелік іс-шараларды ұйымдастыру және қатысу, дайындау; психологиялық-педагогикалық зерттеулер және т.б. кіреді);

- жұмыс түрлерінің атаулары;

- жұмыс жасалғаны туралы практика жетекшісінің қолы қойылған құжат.

Күнделік соңында практиканттың барлық жазбаларынан кейін жалпы және қолданбалы психология және педагогика және білім беру менеджменті кафедраларының оқытушылары, дінтану және мәдениеттану кафедрасының магистрантқа тікелей жетекшілік ететін оқытушы-кеңесшісі әрқайсысы жеке жұмыс нәтижелері жөнінде, оң жақтарын ескеріп, кемшіліктері мен ұсыныстарын көрсете отырып, пікір жазуы тиіс (оның ішінде, егер қажет болса – жалпы практиканы ұйымдастыру мен өткізу бойынша).

Пікір соңында практиканың нақ осы бөліміне қатысты қабылданған ережесіне сай магистрант қызметіне әрбір оқытушы баға қояды².

2. Жасалған жұмыс жөніндегі практикант есебі

3. *Практиканың педагогикалық бөлімі бойынша материалдар:*

- басқа практикант-курстастардың сабақтарына қатысу, пікір жазу;
- сынақтық аудиториядан тыс іс-шараның нұсқаулығы, онда: тақырып, өткізіліп жатқан іс-шараның мақсаты, өту орны мен уақыты, Ұйымдастыру және өткізу жоспары, қолданылатын көрнекіліктер, өткізу сценаріі болуы тиіс.

4. *Психологиялық бөлім бойынша материалдар:* студент немесе студенттік топтың психологиялық мінездемесі; зерттеу әдістері мен нәтижелері, ұсыныстар және т.б.

5. *Әдістемелік нұсқаулықтар:*

- әдістемелік нұсқаулықтар және дәрістер мен семинарлардың мәтіндері (тезистері);

6. Мінездеме (2 дана — факультетке және педагогика кафедрасына), кафедрадан бекітілген жеке кеңесшінің, оқытушы-әдістемешінің практиканттың практика барысында өз міндеттерін орындағаны туралы тұжырым болып табылады. Мінездемеде атқарылған оқу жұмысына және аудиториядан тыс тәрбиелік жұмысқа баға қойылады. Мінездеме мәтінін факультет деканы бекітеді және мөр басылады.

7. ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ПРАКТИКА БОЙЫНША ЖҰМЫС НӘТИЖЕЛЕРІН БАҚЫЛАУ ЖӘНЕ БАҒАЛАУ

Практика нәтижелерін қорғау арқылы қорытынды шығару практикант оқытушы-стажер болған дінтану және мәдениеттану кафедрасында жүзеге асырылады. Педагогика және білім беру менеджменті кафедрасымен жалпы және қолданбалы психология кафедралары практика нәтижелері бойынша жеке отырыстар өткізіуі мүмкін.

Практика нәтижелері тәжірибеден өткен барлық магистранттардың, педагогика және білім беру менеджменті кафедрасы мен жалпы және қолданбалы психология кафедраларынан бекітілген кураторлардың, оқу ісі жөніндегі декан орынбасары, басшыларды шақырумен, оқытушы-әдістемешілердің, сонымен қатар дінтану және мәдениеттану кафедрасы меңгерушісі және оқытушыларының қатысуымен өткізілген қорытынды конференцияда жалпы шығарылады. Қорытынды бағаларды қою конференциядан кейін жүргізіледі.

Педагогикалық практикадан өткен магистранттың негізгі игерген қабілеттері: жоғарғы мектеп педагогикасы ілімдерін, педагогикалық қызметтің психологиясын ескере отырып, шешендік өнерді дамытып, пәнге деген ықыласты дамытып, оның ерекшелігін көрсете отырып, практика мен байланысын анықтауға логиканы, мәдениеттанудың ұғым аппаратын, оның іргелі және арнайы мамандық пәндерін сауатты түрде қолдану. Аудиторияны тәрбиелік маңызы бар сыни талдауға қабілетін, салыстыра ойлауға үйренуін, ойлау мәдениетін қалыптастыру үшін қарым-қатынастарға икемдігін, аудитория мен сұқбаттасу тәсілін дамыту.

Дінтанулық бөлім барлық практиканы басқарушы оқытушыға факультет деканының өкімімен бекітілген уақытта қорытынды есепті тапсыру жүктелген.